

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 184/05-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. januára 2006 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányu prerokoval sťažnosť P. B., M. B. a M. B., všetci bytom B., právne zastúpených advokátkou JUDr. E. L., B., ktorou namietajú porušenie ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 281/98, a takto

r o z h o d o l :

1. Právo P. B., M. B. a M. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 281/98 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Banská Bystrica **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. 32 P 281/98 konal bez zbytočných prietáhov.

3. P. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. M. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd Banská Bystrica je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia P. B., M. B. a M. B. vo výške 12 270 Sk (slovom dvanásť tisíc dvestosedemdesiat slovenských korún) na účet ich právnej zástupkyne advokátky JUDr. E. Ľ., B., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Vo zvyšnej časti sťažnosti P. B., M. B. a M. B. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. marca 2005 doručená sťažnosť P. B., M. B. a M. B., všetci bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), právne zastúpených advokátkou JUDr. E. Ľ., B., ktorou namietajú porušenie ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 13 C 405/98 a sp. zn. 32 P 281/98.

Porušenie svojich práv vidia sťažovatelia v nasledovnom, nimi opísanom skutkovom stave.

Dňa 3. decembra 1998 podal otec sťažovateľov na okresnom súde návrh na zníženie výživného naposledy určeného v súdnom konaní o rozvode manželstva rodičov sťažovateľov v roku 1989.

Matka sťažovateľov vzájomným návrhom z 5. januára 1999 požiadala okresný súd o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na všetky tri deti – sťažovateľov. Predmetná vec je vedená na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 405/98 a pod sp. zn. 32 P 281/98.

Sťažovatelia poukazujú na to, že okresný súd vo veci doteraz nerozhodol, a to aj napriek viacerým sťažnostiam zo strany účastníkov konania. Okresný súd len listom zo 6. septembra 2004 oznámil matke sťažovateľov, že jej sťažnosť na zbytočné priesťahy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 32 P 281/98 je dôvodná, vo veci boli opätovne zistené priesťahy, za ktoré bola zákonná sudkyňa opakovane upozornená.

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd

- deklaroval porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 405/98 a pod sp. zn. 32 P 281/98,
- prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 405/98 a pod sp. zn. 32 P 281/98 konať bez zbytočných priesťahov,
- priznal každému zo sťažovateľov primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk a zaviazal okresný súd uhradiť im trovy právneho zastúpenia vo výške 12 270 Sk.

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovatelia odôvodňujú tým, že okresný súd koná so zbytočnými priesťahmi v takom citlivom spore, ktorého predmetom je určenie ich výživného zo strany otca, najmä ak sú naň existenčne odkázaní.

Ústavný súd 22. júna 2005 sťažnosť sťažovateľov v časti, ktorou namietajú porušenie ich práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 281/98, prijal na ďalšie konanie uznesením sp. zn. III. ÚS 184/05. Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľov odmietol ako podanú oneskorene.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci, kde je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedička okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti listom doručeným ústavnému súdu 2. septembra 2005. Jeho obsahom bola len opísaná chronológia vo veci vykonaných úkonov bez príslušného záveru, či v konaní došlo k prieťahom zo strany súdu.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľov, vyjadrenia predsedníčky okresného súdu a hlavne spisu okresného súdu sp. zn. 32 P 281/98 zistil nasledovný priebeh a stav konania.

Predmetom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 32 P 281/98 je nárok sťažovateľov na zvýšenie výživného (na základe návrhu podaného 11. januára 1999 matkou sťažovateľov), ako aj tomu predchádzajúci návrh otca sťažovateľov z 3. decembra 1998 na zrušenie vyživovacej povinnosti, a to spätne od 2. novembra 1995, odkedy ako nezamestnaný je evidovaný na úrade práce a údajne nie je schopný plniť vyživovaciu povinnosť v rozsahu, v akom ho zaviazal okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 C 118/88

z 29. júna 1989 o rozvode manželstva a úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom.

Okresný súd už 15. decembra 1998 listom požiadal Okresný úrad práce v K., aby mu podal informáciu o žalovanom, či je hlásený ako nezamestnaný v jeho evidencii, v akej výške poberá podporu v nezamestnanosti. S dožiadaním, či žalovaný je poberateľom dávok sociálnej pomoci, sa okresný súd obrátil toho istého dňa aj na Okresný úrad sociálnych vecí v K.

V období od 16. decembra 1998 do 31. marca 1999 okresný súd vykonával úkony nevyhnutné pre rozhodnutie o žalobe sťažovateľov. Tieto spočívali vo vydaní uznesenia o ustanovení opatrovníka – odboru sociálnych vecí Okresného úradu v B. (ďalej len „okresný úrad“) pre maloletých sťažovateľov M. a M. (16. decembra 1998), vo vyzvaní účastníkov, aby sa vyjadrili k vzájomným návrhom, v dožiadaní okresného úradu o prešetrenie pomerov v rodine sťažovateľov (15. januára 1999), v urgovaní Okresného úradu sociálnych vecí v K. o podanie správy o žalovanom, v pojednávaní vo veci (18. marca 1999), zabezpečovaní listinných dôkazov (o majetkových pomeroch, o príjme rodičov sťažovateľov) do spisu, a to od účastníkov konania a Krajského úradu v B.

Od 31. marca 1999 bol okresný súd vo veci nečinný až do 23. júna 2000 (15 mesiacov), keď vytýčil pojednávanie na 18. júl 2000. Ďalej už vo veci konajúci iný sudca viackrát nariadil pojednávanie (18. júla 2000, 10. augusta 2000, 7. septembra 2000), ako aj zabezpečoval listinné dôkazy o majetkových pomeroch účastníkov konania od okresného úradu, ako aj od Krajského úradu v B. Ostatné pojednávanie konané 7. septembra 2000 okresný súd odročil za účelom, aby dožiadaný Okresný súd Bratislava II vykonal výsluch matky sťažovateľov, ktorá o tento úkon požiadala z dôvodu dlhodobého vykonávania zamestnania v B.

Od 7. septembra 2000 bol okresný súd vo veci opäť nečinný. Až po viac ako troch rokoch vytýčil 8. decembra 2003 pojednávanie na 15. január 2004 a predvolal naň účastníkov konania. V súvislosti s predmetným predvolaním vyslovila matka sťažovateľov

prekvapenie, že napriek tomu, že mala byť vypočutá dožiadaným súdom v B., takmer po 4 rokoch jej bolo doručené predvolanie za rovnakých podmienok (na pojednávanie do B.). Zároveň matka sťažovateľov oznámila okresnému súdu, že aj po piatich rokoch od podania návrhu ani jeden z jej synov nie je zárobkovo činný, všetci sa pripravujú na budúce povolania, a predložila splnomocnenie na zastupovanie svojich synov v súdnom konaní.

Pre neprítomnosť žalovaného aj matky sťažovateľov bolo odročené pojednávanie nariadené na 15. január 2004, ako aj na 3. február 2004.

Až listom z 3. septembra 2004 okresný súd zaslal dožiadanie Okresnému súdu Bratislava II o výsluch matky sťažovateľov. Ten z dôvodu miestnej príslušnosti (podľa ulice ubytovne uvádzanej matkou sťažovateľov ako miesto jej pobytu v B.) odstúpil dožiadanie Okresnému súdu Bratislava III.

Aj napriek viacerým urgenciám zo strany okresného súdu adresovaným Okresnému súdu Bratislava III (29. novembra 2004, 14. januára 2005, 7. marca 2005, 7. apríla 2005, 4. augusta 2005, 12. septembra 2005), jeho predsedovi (7. apríla 2005, 16. mája 2005) a Krajskému súdu v Bratislave (17. júna 2005) požadovaný výsluch sa dožiadanému súdu aj napriek jeho úsiliu nepodarilo vykonať pre neprítomnosť matky sťažovateľov. Tej sa nepodarilo doručiť predvolanie ani na jeden z nariadených termínov výsluchu napriek súčinnosti poštovej služby a posledne známeho zamestnávateľa (na adrese ubytovne sa nezdržiavala, u uvádzaného zamestnávateľa už od 30. júna 2004 nepracovala). Z uvedeného dôvodu Okresný súd Bratislava III nevybavené dožiadanie s celým spisom 10. októbra 2005 vrátil okresnému súdu.

Okresný súd 14. decembra 2005 vytýčil termín pojednávania na 12. január 2005. Ostatným úkonom súdu bolo vykonanie dožiadania adresovaného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v B. vo veci poberania dávok v hmotnej núdzi žalovaným.

Podaním sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní (v septembri 2004) matka sťažovateľov pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu vyčerpala

iné právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu práv jej detí poskytuje, tak ako to vyžaduje § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

III.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

V konaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje ústavný súd právnu a faktickú zložitost' veci, správanie účastníkov konania a postup samotného súdu v jeho konaní a rozhodovaní vo veci samej (napr. II. ÚS 813/00). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prejednávanej veci (II. ÚS 101/02).

Z hľadiska prvého kritéria rozhodovanie o výživnom nie je právne zložitou vecou, avšak často je zložitou vecou z hľadiska skutkového. Súd sa v podstate zaoberá skúmaním príjmu rodičov maloletých detí a ich majetku a podľa toho určí výšku výživného, ktoré je zaviazaný rodič povinný dieťaťu platiť. Metodika postupu všeobecných súdov vo veciach starostlivosti o maloletých je však dostatočne jasná a podporená stabilizovanou judikatúrou, preto pri sústredenom postupe súdu v konaní o výživnom bolo v ňom možné rozhodnúť bez zbytočných prietáhov.

Správanie účastníka je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietáhom, a tým k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z hľadiska hodnotenia podľa uvedeného kritéria matka sťažovateľov, ktorá ich v konaní zastupovala na

strane žalobcov, ovplyvnila dĺžku konania jednak neúčast'ou (hoci ospravedlnenou) na viacerých pojednávaniach (štyroch), žiadosťou o jej výsluch na dožiadanom súde v B., kde bola zamestnaná, ako aj neoznámením údajov o jej aktuálnom mieste pobytu a neskoršieho zamestnania v B.

Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťuje, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je správanie (postup) samotného súdu.

Ústavný súd zistil obdobia nečinnosti, ktoré mali výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

Ide predovšetkým o obdobie od 31. marca 1999, keď boli okresnému súdu doručené podklady od účastníkov konania a od príslušných orgánov (za účelom zistenia príjmov účastníkov), do 23. júna 2000, keď bol vytýčený termín druhého pojednávania vo veci a boli naň predvolaní účastníci konania (15 mesiacov).

Ďalšiu úplnú nečinnosť ústavný súd zistil od 7. septembra 2000, keď bolo odročené v poradí štvrté pojednávanie za účelom vykonania výsluchu matky s'ťažovateľov dožiadaným súdom v B., do 8. decembra 2003, keď okresný súd vykonal procesné úkony smerujúce k príprave ďalšieho pojednávania vo veci (39 mesiacov).

Ďalších sedem mesiacov trvalo okresnému súdu (od 3. februára 2004 do 3. septembra 2004), kým spracoval a odoslal dožiadanie o výsluch matky s'ťažovateľov Okresnému súdu Bratislava II.

Existenciu uvedených období, v ktorých okresný súd vo veci nekonal, potvrdzuje aj vyjadrenie podpredsedu okresného súdu zo 6 septembra 2004 k s'ťažnosti matky s'ťažovateľov na priet'ahy v konaní.

Obdobie tejto nečinnosti okresného súdu bez toho, aby existovala zákonná prekážka takéhoto jeho postupu, spolu predstavuje 61 mesiacov (viac než 5 rokov), čo je obdobie, ktoré ústavný súd považuje v danej veci za zbytočný prier'ah v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Pri posudzovaní tohto obdobia ústavný súd zobral do úvahy svoju predošlú judikatúru, v súlade s ktorou obdobie poznamenané nečinnosťou všeobecného súdu, keď jeho konaniu nebráni žiadna zákonná prekážka, ústavný súd posudzuje ako zbytočný prier'ah v konaní (napr. III. ÚS 29/03).

Ústavný súd taktiež konštatuje, že prípadná zložitosť veci v okolnostiach prípadu nie je pre posúdenie nečinnosti okresného súdu vo vymedzených obdobiach podstatná, lebo vo všetkých troch prípadoch po nej nasledovali jednoduché úkony (predvolanie na pojednávanie, zaslanie dožiadania o vykonanie dôkazu inému súdu).

V tejto súvislosti ústavný súd už rozhodol, že „závažnosť doby nečinnosti súdu sa zvyšuje, keď po nej nasledujú jednoduché úkony, ktoré si nevyžadovali dlhodobé štúdium alebo inú prípravu“ (III. ÚS 101/01).

Na druhej strane ústavný súd nehodnotil obdobie od 3. septembra 2004, keď okresný súd zaslal podľa § 122 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu účelnosti (žiadosti matky sťažovateľov, ktorá pracovala v B., t. j. mimo miesta svojho trvalého bydliska), dožiadanie o vykonanie dôkazu výsluchom matky sťažovateľov Okresnému súdu Bratislava II, do 10. októbra 2005, keď po viacnásobných urgenciách dožiadaný miestne príslušný Okresný súd Bratislava III vrátil spis bez vykonania výsluchu, pretože sa mu nepodarilo doručiť predvolanie matke sťažovateľov, ktorá udala nesprávne, resp. už neaktuálne údaje o prechodnom bydlisku a zamestnaní, ako obdobie so zbytočnými prier'ahmi v súdnom konaní.

Podľa právneho názoru ústavného súdu „využívanie procesných prostriedkov sťažovateľom ako účastníkom konania, ktoré mali za následok spomalenie postupu súdu v konaní, nemožno pripísať na ťarchu tohto súdu“ (I. ÚS 41/03).

Vo vývoji dnes už plnoletých sťažovateľov (v dobe podania návrhu boli všetci ešte maloletí) nemožno obdobie siedmich rokov (toľko už trvá súdne konanie) z hľadiska formovania ich osobnosti a citových väzieb považovať za zanedbateľné. Z tohto hľadiska nadobúda význam pre hodnotenie zbytočných prietahov v konaní samotný predmet konania. Povaha predmetného konania (ochrana záujmov maloletých detí) a jeho význam pre sťažovateľov si vo všeobecnosti vyžadujú postup súdu vo veci s osobitnou starostlivosťou (napr. I. ÚS 54/02). V danom prípade tak okresný súd nepostupoval.

Pri rozhodovacej činnosti ústavného súdu (I. ÚS 70/98, II. ÚS 35/01) bolo už poukázané na to, že pod mimoriadnou pozornosťou súdnych orgánov v konaniach, ktorých predmetom sú vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi (nevyhnutne sem patrí aj určenie výživného), nemožno rozumieť len kvantitatívny aspekt aktivity súdu, ale aj jej kvalitatívnu stránku s ohľadom na predmet sporu a dôsledky súdneho rozhodnutia na ďalšie, často nie iba právne vzťahy účastníkov konania. Sedemročné trvanie konania o zvýšenie výživného, zohľadňujúc pritom význam predmetu konania, viedlo ústavný súd k záveru, že okresný súd nielenže nedostatočne naplnil požiadavku mimoriadnej pozornosti vyžadujúcej sa v takýchto typoch konania, ale jeho postupom došlo aj k zbytočným prietahom (viac než 5 rokov) v konaní a k porušeniu základného práva sťažovateľov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v predmetnom občianskoprávnom konaní, tak ako ho garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 281/98 konal bez zbytočných prietáhov. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Tento účel možno dosiahnuť len právoplatným rozhodnutím.

V súvislosti s úpravou sťažnosti čl. 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Sťažovatelia žiadajú priznať im aj primerané finančné zadosťučinenie, a to každému vo výške 100 000 Sk. Poukazujú na to, že aj v súčasnosti sú odkázaní iba na výživu od matky, ktorá si musela hľadať pracovné uplatnenie mimo bydliska v B.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd v tejto súvislosti zohľadnil, že predmetom súdneho konania, v ktorom došlo k zbytočným prietahom, je určenie (zvýšenie) výživného týkajúceho sa troch v súčasnosti už plnoletých detí, ktoré ešte nie sú zárobkovo činné. Rozhodovanie v takýchto predmetoch sporu vyžaduje od orgánov verejnej moci vrátane súdov osobitnú starostlivosť.

Hoci ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v označenom súdnom konaní konal bez zbytočných prietáhov, porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy však nemožno účinne odstrániť len uplatnením tejto právomoci ústavného súdu. V dôsledku toho bolo potrebné rozhodnúť aj o primeranom finančnom zadosťučinení.

Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce porušenie označeného práva ústavný súd uznal za odôvodnené priznať každému zo sťažovateľov finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti považuje za primerané vo výške 50 000 Sk. Sťažovateľmi požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd považuje v okolnostiach prípadu (viacnásobná neúčasť matky sťažovateľov na pojednávaníach, nemožnosť vykonať dôkaz jej výsluchom v dôsledku neuvedenia aktuálnych údajov o prechodnom bydlisku a zamestnávateľovi) za neprimeranú.

V.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť trovy konania ich právnej zástupkyňi vo výške 12 270 Sk (za dva úkony u troch osôb + 2 x 150 Sk +1 960 Sk 19 % DPH).

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnu zástupkyňou sťažovateľov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovatelia boli vo veci úspešní, a preto je potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je

jedna šestina výpočtového základu. Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru (porušenie základného práva alebo slobody nie je v zásade oceniteľné v peniazoch) postupoval ústavný súd pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľov podľa ustanovenia § 11 ods. 2 v spojení s § 1 ods. 3 citovanej vyhlášky.

Podľa § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní alebo obhajobe dvoch alebo viacerých osôb.

Podľa takto určených kritérií je výška odmeny za úkony prevzatie a príprava vecí a podanie vo veci samej 2 501 Sk za jeden úkon právnej pomoci, t. j. za dva úkony spolu 5 002 Sk a po jej znížení o 20 % predstavuje odmena za zastupovanie každého zo sťažovateľov 4 002 Sk, t. j. spolu 12 006 Sk.

Keďže právna zástupkyňa sťažovateľov je platiteľom dane z pridanej hodnoty, podľa § 18 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ústavný súd rozhodol o zvýšení odmeny o daň z pridanej hodnoty vo výške 19 %, ako aj o priznaní výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Ústavný súd vychádzajúc z návrhu právnej zástupkyne sťažovateľov priznal trovy právneho zastúpenia vo výške 12 270 Sk. Požadovaná výška trov neprekračuje sumu stanovenú citovanou vyhláškou pre odmenu za právne zastupovanie pred ústavným súdom.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2006